

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2012

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՄԱ 4

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Առաջադրանքները կատարելիս յուրաքանչյուրում պետք է ընտրել այն տարբերակը, որը Ձեր կարծիքով ճիշտ պատասխանն է, և պատասխանների ձևաթղթի համապատասխան մասում կատարել նշում:

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով Դուք կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը Դուք ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: ***Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:***

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Ցանկանում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ասորեստանյան արձանագրություններում Ե՞րբ է հիշատակվել Սարգուրի III-ը:

- 1) Բ. ա. 743 թ.
- 2) Բ. ա. 643 թ.
- 3) Բ. ա. 609 թ.
- 4) Բ. ա. 833 թ.

2 Ե՞րբ Անտոնիոսն արշավեց Հայաստան:

- 1) Բ. ա. 36 թ.
- 2) Բ. ա. 43 թ.
- 3) Բ. ա. 34 թ.
- 4) Բ. ա. 31 թ.

3 Ե՞րբ է տեղի ունեցել Ոսխայի ճակատամարտը:

- 1) 276 թ.
- 2) 296 թ.
- 3) 297 թ.
- 4) 287 թ.

4 Ե՞րբ են թուրքերը պաշարել Երևանի բերդը:

- 1) 1723 թ. հուլիսի 7-ին
- 2) 1724 թ. հունիսի 7-ին
- 3) 1724 թ. հուլիսի 7-ին
- 4) 1723 թ. հունիսի 7-ին

5 Ե՞րբ է բացահայտվել «Հայասեր-ազգասեր»-ի գործունեությունը:

- 1) 1883 թ.
- 2) 1886 թ.
- 3) 1882 թ.
- 4) 1875 թ.

6 Ե՞րբ ՀՀ կառավարությունը և Հայոց կենտրոնական ազգային խորհուրդը Թիֆլիսից ժամանեցին Երևան:

- 1) 1918 թ. հունիսի 7-ին
- 2) 1918 թ. օգոստոսի 1-ին
- 3) 1918 թ. հուլիսի 17-ին
- 4) 1918 թ. հունիսի 17-ին

7 Ե՞րբ է բացվել ԽՍՀՄ գիտությունների ակադեմիայի հայկական մասնաճյուղը՝ Արմֆանը:

- 1) 1943 թ.
- 2) 1935 թ.
- 3) 1938 թ.
- 4) 1925 թ.

8 Ե՞րբ Ադրբեջանի կողմից հրահրվեց դարաբաղա-ադրբեջանական պատերազմը:

- 1) 1990 թ. հունվարին
- 2) 1992 թ. փետրվարին
- 3) 1991 թ. մայիսին
- 4) 1992 թ. հունվարին

9 Ո՞վ է հատել մեզ հասած առաջին հայկական արքայական դրամները:

- 1) Երվանդ IV-ը
- 2) Երվանդ III-ը
- 3) Արշամը
- 4) Շամը

10 Ստորև նշված գործիչներից ո՞վ Լևոն I թագավորի դուստր Զաբեյի խնամակալներից չէր:

- 1) Ատանը
- 2) Կոստանդին Գունդատարը
- 3) Օշինը
- 4) Հովհաննես Սսեցին

11 Ո՞վ էր Վանանդի երկրորդ թագավորը:

- 1) Մուշեղը
- 2) Աբասը
- 3) Գուրգենը
- 4) Գագիկը

12 Ո՞րն է հայ մամուլի ամենաերկարակյաց պարբերականը:

- 1) «Ազգասերը»
- 2) «Ազդարարը»
- 3) «Մշակը»
- 4) «Բազմավեպը»

13 Ո՞վ չի մասնակցել 1826-1828 թթ. ռուս-պարսկական պատերազմի օրերին Հայաստանի ազատագրության նախագծի մշակմանը և ռուսական արքունիք ներկայացնելուն:

- 1) Կարապետ Արղությանը
- 2) Խաչատուր Լազարյանը
- 3) Ալեքսանդր Խուդաբաշյանը
- 4) Հովսեփ Արղությանը

14 Ո՞վ է ընտրվել Ռուսաստանում ապրող հայերի պատգամավորական Կենտրոնական ժողովի նախագահ:

- 1) Հովհաննես Քաջազնունին
- 2) Միմոն Զավարյանը
- 3) Հակոբ Զավրյանը
- 4) Ավետիս Ահարոնյանը

15 Ո՞վ էր Հայրենական մեծ պատերազմում առաջին հայ հերոսը:

- 1) Գևորգ Վարդանյանը
- 2) Կարապետ Մինոնյանը
- 3) Լազր Չափչախյանը
- 4) Նելսոն Ստեփանյանը

16 Թվարկված հայ արվեստագետներից ո՞վ ճարտարապետ չէր:

- 1) Երվանդ Քոչարը
- 2) Միքայել Մազմանյանը
- 3) Կարո Հալաբյանը
- 4) Մարկ Գրիգորյանը

17 Ինչպե՞ս էր կոչվում այն վարչական միավորը, որի մեջ մտնում էր Հայաստանը արաբական խալիֆայության գերիշխանության շրջանում:

- 1) Հարմինույա
- 2) Արմինա
- 3) Արմինիա
- 4) Արմենիա

18 Ո՞րն էր «Արևելյան հարց» հիմնախնդրի բովանդակությունը:

Միջազգային հարաբերություններում այդպես էր անվանվում այն հիմնախնդիրը, որի հիմքում ընկած էր...

- 1) Թուրքիայից զանազան զիջումներ կորզելու միջազգային պայքարը:
- 2) արևմտահայերին թուրքական լծից ազատագրելու խնդիրը:
- 3) օսմանյան կայսրությունը եվրոպական տիպի պետություն դարձնելու հարցը:
- 4) թուրքահպատակ քրիստոնյաներին ազատագրելու համար մղվող պայքարը:

19 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Դվինի ամիրայության միացվելը Բագրատունիների թագավորությանը:
- բ) Մանահինի և Հաղպատի վանքերի հիմնումը:
- գ) Տայքի Դավիթ կյուրապաղատի մահը:
- դ) Տաշիր-Չորագետի թագավոր Դավիթի ըմբոստությունը Գագիկ I-ի դեմ:

- 1) բ, դ, ա, գ
- 2) բ, ա, գ, դ
- 3) ա, բ, գ, դ
- 4) ա, դ, բ, գ

20 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Հովհաննավանքի դպրոցի հիմնումը:
- բ) Բաղեշի Ամիրդուլու վանքի դպրոցի հիմնումը:
- գ) Կասրե-Շիրինի հաշտության պայմանագրի կնքումը:
- դ) Շահ Աբասի կողմից հայ բնակչության տեղահանության սկիզբը:

- 1) դ, ա, գ, բ
- 2) դ, ա, բ, գ
- 3) բ, դ, գ, ա
- 4) բ, դ, ա, գ

21

19-րդ դարի սկզբի իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Էջմիածնի կաթողիկոսական գահի շուրջ Գավիթ և Գանիել եպիսկոպոսների միջև մղվող պայքարը:
- բ) Պարսից գահաժառանգ Աբաս-Միրզայի կրած պարտությունները Ղարաբաղում, Լենքորանում, Ասլանդուզում և Մեղրիում:
- գ) Բուխարեստի հաշտության պայմանագրի կնքումը:
- դ) Գեներալ Պ. Տիցիանովի կողմից Երևանի բերդի պաշարումը դադարեցնելը և Թիֆլիս վերադառնալը:

- 1) դ, ա, բ, գ
- 2) ա, դ, գ, բ
- 3) դ, ա, գ, բ
- 4) ա, դ, բ, գ

22

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Բաքվի հայ բնակչության կոտորածի և տեղահանության իրականացումը Ադրբեջանի իշխանության մարմինների և ազգային ճակատի կողմից:
- բ) Հայաստանի անկախության մասին հռչակագրի ընդունումը:
- գ) ՀՀ Գերագույն խորհրդի սահմանադրական հանձնաժողովի ստեղծումը:
- դ) ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի առաջին ժողովրդավարական և այլընտրանքային ընտրությունները:

- 1) դ, ա, բ, գ
- 2) դ, գ, ա, բ
- 3) ա, դ, գ, բ
- 4) ա, դ, բ, գ

23

Ե՞րբ մոնղոլները ջախջախիչ պարտության մատնեցին Ջալալեդդինին:

- 1) 1231 թ.
- 2) 1236 թ.
- 3) 1222 թ.
- 4) 1219 թ.

24

Ո՞ր դարում է գործել նշանավոր քաղաքական գործիչ և փիլիսոփա Վահրամ Բաբունին:

- 1) XI
- 2) XIV
- 3) XIII
- 4) XII

25

Երբ է հիմնադրվել դաշնակցության Թավրիզի «Խարիսխ» զինագործարանը:

- 1) 1891 թ.
- 2) 1892 թ.
- 3) 1893 թ.
- 4) 1890 թ.

26 Ե՞րբ Միջագետքի հատուկ ճամբարներում ապաստանած հայ գաղթականների առաջին խումբը նավերով տեղափոխվեց Բաթում:

- 1) 1922 թ. դեկտեմբերին
- 2) 1922 թ. հունվարի 10-ին
- 3) 1921 թ. դեկտեմբերին
- 4) 1921 թ. հունվարի 10-ին

27 Բյուզանդիայի ո՞ր կայսրը համաձայնություն տվեց, որ Մեսրոպ Մաշտոցը դպրոցներ բացի նաև Արևմտյան Հայաստանում:

- 1) Թեոդոսիոս I
- 2) Մարկիանոս
- 3) Թեոդոսիոս II
- 4) Վաղես

28 Ո՞վ էր ռուսական զորքերի հրամանատարը Գանձակի ճակատամարտում:

- 1) Վ. Մադաթովը
- 2) Ա. Կրասովսկին
- 3) Ի. Գուդովիչը
- 4) Ի. Պասկևիչը

29 Ժամանակակից գիտական ո՞ր ճյուղի հիմնադիրն էր Ջակոմո (Հակոբ) Չամչյանը:

- 1) օրգանական լուսաքիմիայի
- 2) էվոլյուցիոն ֆիզիոլոգիայի
- 3) երկրաքիմիայի
- 4) նուրբ օրգանական քիմիայի

30 Արդյունաբերացման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների ձեռք բերման թվարկված աղբյուրներից ո՞րը կիրառելի չէր ԽՍՀՄ-ի համար:

- 1) Վանքերի ու եկեղեցիների ունեցվածքի, թանգարաններում պահվող ազգային հարստության բռնագրավումը:
- 2) Աշխատավորներին չնչին աշխատավարձ տալը:
- 3) Չարգացած արդյունաբերական երկրներից վարկերի ստացումը:
- 4) Գյուղացիության վրա ծանր հարկեր դնելը:

31 Հին Հայաստանում ինչպես են անվանվել ծառայող ազնվականությանը պատկանող մասնատիրական տնտեսությունները:

- 1) ազարակներ
- 2) տերունի կալվածքներ
- 3) «հող երդոյ»
- 4) ստրատեզիաներ

32

Ի՞նչ էր իրենից ներկայացնում հատուկ կառավարման կոմիտեն:
Այդպես անվանվում էր...

- 1) ԽՍՀՄ Գերագույն խորհրդի նախագահության կողմից Ա. Վոլսկու գլխավորությամբ ստեղծված մարմինը, որի վրա դրվում էր ԼՂԻՄ-ի պետական մարմինների ղեկավարումը:
- 2) Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո Ժամանակավոր կառավարության կողմից Անդրկովկասը կառավարելու նպատակով ստեղծած իշխանության մարմինը:
- 3) Լեռնային Ղարաբաղի ազգաբնակչության լիազոր ներկայացուցիչների համագումարում ընտրված մարմինը, որը գլխավորեց արցախցիների պայքարը:
- 4) Արցախյան պատերազմի շրջանում Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորությամբ Լեռնային Ղարաբաղում ստեղծված կոմիտեն:

33

Ինչո՞ւ Կոստանդին II կայսրը ձերբակալեց Թեոդորոս Ռշտունուն:
Որովհետև ...

- 1) նա մեղավոր էր Հայաստանում գտնվող բյուզանդական զորքի արաբներից կրած պարտության մեջ:
- 2) հայոց իշխանն առանց կայսրին տեղյակ պահելու պայմանագիր էր կնքել արաբների հետ:
- 3) նա Հայաստան ներխուժած արաբների դեմ որևէ պայքար չէր ձեռնարկում:
- 4) կայսրին դուր չէր գալիս հայոց իշխանի ինքնուրույն քաղաքականությունը:

34

Խորհրդային իշխանության տարիներին Հայ դատի և պահանջատիրության խնդիրներով ինչո՞ւ էր հիմնականում սփյուռքը զբաղվում:
Որովհետև...

- 1) Խորհրդային Հայաստանի ղեկավարները վտանգավոր էին համարում նման խնդիրների արժարժումը:
- 2) Խորհրդային Հայաստանը զրկված էր ինքնուրույն արտաքին քաղաքականություն վարելու հնարավորությունից:
- 3) սփյուռքահայ կառույցներն այդ բնագավառում մեծ փորձ էին ձեռք բերել:
- 4) արևմտահայ գաղթականները հաստատվել էին սփյուռքում:

35

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Հայ եկեղեցու ունեցվածքի բռնագրավման մասին օրենքի չեղյալ հայտարարվելը Նիկոլայ II կայսեր կողմից:
- բ) Թորգոմի «Մրրիկ» խմբի հասնելը Սասուն:
- գ) Հայ եկեղեցու ունեցվածքի բռնագրավման մասին օրենքի դեմ հայ ժողովրդի առաջին բողոքի ցույցը:
- դ) Հայ-թաթարական առաջին ընդհարումները Երևանում:
- ե) Հնչակյանների կողմից Գ. Գոլիցինի դեմ մահափորձի կազմակերպումը:

- 1) բ, գ, ե, դ, ա
- 2) գ, բ, ե, ա, դ
- 3) բ, գ, ա, ե, դ
- 4) գ, ե, բ, դ, ա

36

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Հայկական տարածքների հարցի քննարկումը Պոտսդամի կոնֆերանսում:
- բ) Հայկական 409-րդ հրաձգային դիվիզիայի կազմացումը:
- գ) Հայկական համաշխարհային կոնգրեսի հրավիրումը Նյու-Յորքում:
- դ) «Տրանսիլվանիա» շոգենավով հայրենադարձների առաջին խմբի ժամանումը Բաթում:
- ե) ՀՀ նախկին վարչապետ Հ. Օհանջանյանի դիմումը Ստալինին, Թրումանին և Չերչիլին՝ հայ ժողովրդին հուզող հարցը լուծելու խնդրանքով:

- 1) ե, բ, ա, դ, գ
- 2) ե, ա, բ, գ, դ
- 3) ա, ե, բ, գ, դ
- 4) ա, բ, ե, դ, գ

37

Կարդալ մեջբերումը և պատասխանել հարցին:

«Շարունակել բանակցությունները Հայաստանի կառավարության հետ և չստանձնել ռուսական զորքերի օգնությամբ անմիջապես խորհրդայնացնելու նախաձեռնությունը»:

Ի՞նչ է իրենից ներկայացնում վերը բերված հանձնարարականը.

- 1) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի կովկասյան բյուրոյի 1920 թ. նոյեմբերի 4-ի որոշումը:
- 2) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի կովկասյան բյուրոյի 1921 թ. հունիսի 3-ի որոշումը:
- 3) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի քաղբյուրոյի 1920 թ. հոկտեմբերի 14-ի որոշումը:
- 4) ՌԿ(Բ)Կ կենտկոմի քաղբյուրոյի 1920 թ. մայիսի 25-ի որոշումը:

38

Կարդալ մեջբերումը և պատասխանել հարցին:

«Մենք հաստատակամորեն կձգտենք մեր առաջադրած հարցի դրական լուծմանը, որը կենսական նշանակություն ունի ամբողջ հայ ժողովրդի հետագա զարգացման համար»:

Ու՞մ կողմից են ասվել վերը բերված խոսքերը.

- 1) Ասքանազ Մռավյանի
- 2) Գրիգոր Հարությունյանի
- 3) Յակով Չարոբյանի
- 4) Հենրիխ Պողոսյանի

39

Իրադարձությունները համապատասխանեցնել տարեթվերի հետ:

1. Հայաստանի դեմ ուղղված հռոմեա-պարթևական պայմանագրի կնքումը Տիգրան II-ի օրոք	ա) Բ. ա. 92 թ.
2. Պարթևստանի Միհրդատ II թագավորի մահը	բ) Բ. ա. 94 թ.
3. Ծովքի միացումը Մեծ Հայքին	գ) Բ. ա. 88 թ.
4. Գողերձ II-ի հետ հայ-պարթևական հաշտության պայմանագրի կնքումը	դ) Բ. ա. 93 թ.
	ե) Բ. ա. 87 թ.

- 1) 1-ա, 2-գ, 3-բ, 4-ե
- 2) 1-բ, 2-գ, 3-դ, 4-ե
- 3) 1-ա, 2-ե, 3-դ, 4-գ
- 4) 1-ա, 2-ե, 3-բ, 4-գ

40 Երաժշտական ստեղծագործությունները համապատասխանեցնել դրանց հեղինակների հետ:

1. «Հերոսական բալլադը»	ա) Էդգար Հովհաննիսյան
2. «Սայաթ-Նովա» օպերան	բ) Գրիգոր Եղիազարյան
3. «Թավջութակի և դաշնամուրի սոնատը»	գ) Առնո Բաբաջանյան
4. «Արա Գեղեցիկ և Շամիրամ» բալետը	դ) Ալեքսանդր Հարությունյան
	ե) Էդվարդ Միրզոյան

- 1) 1-ա, 2-դ, 3-ե, 4-բ
- 2) 1-գ, 2-բ, 3-ա, 4-դ
- 3) 1-ա, 2-բ, 3-գ, 4-դ
- 4) 1-գ, 2-դ, 3-ե, 4-բ

41 Որտե՞ղ է գտնվել հնդեվրոպական նախահայրենիքը:

- 1) Հայկական լեռնաշխարհի արևմուտքում, Փոքր Ասիայում, Միջագետքի հյուսիսային և Իրանական սարահարթի հարավարևելյան շրջաններում:
- 2) Հայկական լեռնաշխարհում, Փոքր Ասիայի արևելյան, Միջագետքի հյուսիսային և Իրանական սարահարթի հյուսիսարևմտյան շրջաններում:
- 3) Հայկական լեռնաշխարհի հարավում, Միջագետքում, Փոքր Ասիայի արևմտյան և Իրանական սարահարթի հարավարևելյան շրջաններում:
- 4) Հայկական լեռնաշխարհում, Փոքր Ասիայի արևմտյան, Միջագետքի հյուսիսային և Իրանական սարահարթի հարավարևելյան շրջաններում:

42 Բերված պնդումներից ո՞րն է վերաբերում հնչակյան կուսակցությանը:

- 1) Նրանք հայ քաղաքական մտքի պատմության մեջ առաջինն էին, որ Հայկական հարցի լուծումը համարում էին ամբողջական հայրենիքում պետականության վերաստեղծումը:
- 2) Այդ կուսակցության կազմակերպական ձև ընտրվեց ապակենտրոն սկզբունքը:
- 3) Նրանց գործունեության մեջ կարևոր տեղ ուներ զենքի հայթայթման ու կուտակման, ժողովրդին համահայկական ապստամբության նախապատրաստելու գործը:
- 4) Այն իր գլխավոր խնդիր էր հռչակել Արևմտյան Հայաստանի քաղաքական և տնտեսական ազատագրումը:

43 Ինչո՞ւ Արտաշես I-ը օժանդակեց Տիմարքոսի ապստամբությանը: Որպեսզի...

- 1) աջակցի իր դաշնակից Հռոմին:
- 2) իր իշխանությունը հաստատի Ծոփքում:
- 3) թուլացնի Սարաստանին:
- 4) Մերձավոր Արևելքում թուլացնի Սելևկյան պետության դիրքերը:

44

Ո՞րն էր Առաջին աշխարհամարտի տարիներին ծավալված հայ կամավորական շարժման գլխավոր նպատակը:

- 1) Արևմտյան Հայաստանի ազատագրումը և անկախ ու միացյալ Հայաստանի ստեղծումը:
- 2) Մերձավոր Արևելքում Ռուսաստանի ռազմաքաղաքական ծրագրերին նպաստելը:
- 3) Արևմտահայերին կոտորածներից և տեղահանությունից փրկելը:
- 4) Հայկական նահանգների ու Կիլիկիայի ինքնավարության հաստատումը՝ Ռուսաստանի հովանու ներքո:

45

Դեպքերը դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Սահակ Պարթևի նշանակվելը հայոց կաթողիկոս:
- բ) Մանվել և Կոմս Մամիկոնյանների ազատվելը պարսկական գերությունից և վերադարձը Հայաստան:
- գ) Խոսրով IV-ի և Գագավոն Կամսարականի ձերբակալվելն ու Պարսկաստան տարվելը:
- դ) Մեծ Հայքի թագավորության բաժանվելը Հռոմի և Պարսկաստանի միջև:
- ե) Համազասպ Մամիկոնյանի նշանակվելը հայոց սպարապետ:

- 1) բ, ա, դ, ե, գ
- 2) ա, բ, դ, գ, ե
- 3) բ, դ, ա, գ, ե
- 4) ա, բ, դ, ե, գ

46

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Մոսկվայի պայմանագրի ստորագրումից հետո թուրքական զորքերի հեռանալն Ալեքսանդրապոլից:
- բ) Պարենհարկի մտցվելը Հայաստանում:
- գ) Վ. Լենինի նամակ-հրահանգի ուղարկվելը Անդրկովկասի խորհրդային հանրապետությունների «կոմունիստ ընկերներին»:
- դ) Անդրկովկասի խորհրդային հանրապետությունների ներքին սահմանները որոշելու նպատակով հանձնաժողովի նիստի հրավիրումը Թիֆլիսում:
- ե) Հայիեղկոմի դեկրետը ապստամբության բոլոր մասնակիցներին համաներում շնորհելու մասին:

- 1) գ, ե, ա, դ, բ
- 2) ա, ե, գ, դ, բ
- 3) գ, ա, ե, բ, դ
- 4) ա, գ, ե, բ, դ

47

Կարդալ մեջբերումը և պատասխանել հարցին:

«Նա քաղաքը շրջապատեց 50 կանգուն բարձրության պարիսպով, որի հաստության մեջ կային ձիերի բազմաթիվ ախոռներ: Քաղաքի արվարձանում նա կառուցեց պալատ՝ ընդարձակ զբոսայգիներով, որսատեղերով և լճերով: Մերձակայքում նա բարձրացրեց նաև հզոր մի բերդ»:

Ո՞վ է Տիգրանակերտ մայրաքաղաքի մասին վերը բերված խոսքերի հեղինակը.

- 1) Պլուտարքոսը
- 2) Ապպիանոսը
- 3) Ամմիանոս Մարկելինոսը
- 4) Ստրաբոնը

48

Կարդալ մեջբերումը և պատասխանել հարցին:

«... համաձայն բովանդակ հայ ժողովրդի միահամուռ կամքի և ցանկության, հայտարարում է, որ այսօրվանից Հայաստանի բաժան-բաժան մասերը մշտնջենապես միացած են իբրև անկախ պետական միություն»:

Ու՞մ կողմից է արվել վերը բերված հայտարարությունը:

- 1) Փարիզում գումարված Հայոց ազգային համագումարի
- 2) Երևանում գումարված Արևմտահայերի 2-րդ համագումարի
- 3) Հայաստանի Հանրապետության խորհրդարանի
- 4) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության

49

Իրադարձությունները համապատասխանեցնել տարեթվերի հետ:

1. Ռուսաստանի և Թուրքիայի միջև Կ. Պոլսի պայմանագրի կնքումը:
2. Թուրքական բանակի կողմից Թիֆլիսի գրավումը:
3. Թուրքական բանակի կողմից Երևանի գրավումը:
4. Թուրքական բանակի կողմից Հալիճորի բերդի պաշարումը:

- ա) 1724 թ. հունիսի 12
- բ) 1724 թ. սեպտեմբերի 26
- գ) 1727 թ. մարտ
- դ) 1724 թ. հունիսի 7
- ե) 1723 թ. հունիս

- 1) 1-ա, 2-ե, 3-դ, 4-գ
- 2) 1-ե, 2-ա, 3-դ, 4-բ
- 3) 1-դ, 2-ա, 3-գ, 4-բ
- 4) 1-ա, 2-ե, 3-բ, 4-գ

50

Արևմտյան Հայաստանի մարզերում 1917 թ. կազմակերպված ժողովրդական միլիցիայի ջոկատները և կամավորական խմբերը համապատասխանեցնել նրանց ղեկավարների հետ.

1. Սեպուհ	ա) Բաբերդի զինված ջոկատի պետ
2. Սեբաստացի Մուրադ	բ) Ալաշկերտի շրջանի ոստիկանական ջոկատի պետ
3. Սմբատ	գ) Երզնկայի ջոկատի պետ
4. Լևոն Շաղոյան	դ) Մուշի ջոկատի պետ
	ե) Վանի մարզի զինված խմբի ղեկավար

- 1) 1-դ, 2-ե, 3-բ, 4-գ
- 2) 1-ա, 2-գ, 3-բ, 4-ե
- 3) 1-ա, 2-ե, 3-դ, 4-բ
- 4) 1-բ, 2-գ, 3-դ, 4-ա

Բ մակարդակ

51 Նշված պնդումներից ո՞րը ճիշտ չէ:

- 1) Քրիստոնեական համայնքները հայտնի էին Մեծ Հայքում՝ Ծաղկավետ լեռներում, Արարատ լեռան շրջակայքում, Սյունյաց նահանգում՝ Թանահատի վանքի տարածքում, ինչպես նաև Փոքր Հայքում:
- 2) Սբ. Գրիգորը, քարոզչության ու ավետարանության գործը տարածելով Հայաստանում, հարավում հասցնում է Կորդուք գավառը, Նոր Շիրական երկիր և Ատրպատական:
- 3) Արիստակեսի աշակերտները նրա մարմինը հանձնում են հողին Բարձր Հայքի Եկեղյաց գավառի Թիլ ավանում:
- 4) 607-608 թթ. Բյուզանդիայի աջակցությամբ Վրաց եկեղեցին ընդունում է քաղկեդոնականություն և անջատվում Հայ եկեղեցուց:

52 Նշված պնդումներից ո՞րն է ճիշտ բնութագրում խորհրդա-քեմալական «Սրտագին և անկեղծ բարեկամության» նախաստորագրված պայմանագիրը:
Դրանով...

- 1) կողմերը վերջնական համաձայնության եկան թուրք-հայկական սահմանագծի վերաբերյալ:
- 2) Խորհրդային Ռուսաստանը ճանաչում էր թուրքական Ազգային ուխտը և քեմալականներին խոստանում զենքի ու զինամթերքի մատակարարումներ:
- 3) կողմերը համաձայնության եկան Նախիջևանի մարզը՝ որպես ինքնավար տարածք Ադրբեջանի խնամակալությանը հանձնելու վերաբերյալ:
- 4) քեմալական զորքերը իրավունք էին ստանում հարձակվել Հայաստանի վրա:

53 Նշված պնդումներից ո՞րն է ճիշտ բնութագրում «Հռչակագիր Հայաստանի անկախության մասին» փաստաթղթի բովանդակությունը:
Հռչակագրով....

- 1) հանրապետության արդյունաբերական բոլոր ձեռնարկությունները ենթակա էին սեփականաշնորհման:
- 2) Հայաստանը հռչակվում էր անկախ պետություն:
- 3) հողը պետք է տրվեր գյուղացուն՝ պարբերաբար վերաբաժանման պայմանով:
- 4) երկրի տնտեսության հիմքում դրվում էին մասնավոր սեփականատիրական և ազատ շուկայական հարաբերությունները:

54

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. ոստանիկ
2. ոստան այրուձի
3. բանակ արքունի
4. սեպուհ

ա) Իշխանական տան կրտսեր անդամ (կրտսեր իշխան):

բ) Ընտրյալ նետաձիգներից բաղկացած և մշտապես արքունիքում գտնվող այրուձի:

գ) Վաղ միջնադարում թագավորի հեծելազորի տեղակայման ռազմավարական կարևոր վայր:

դ) Արշակունիների շառավիղներից ձևավորված առանձին ազնվական խավ:

ե) Թագավորական հեծելազոր:

- 1) 1-դ, 2-ե, 3-բ, 4-ա
- 2) 1-ե, 2-բ, 3-գ, 4-դ
- 3) 1-դ, 2-ե, 3-գ, 4-ա
- 4) 1-ա, 2-բ, 3-ե, 4-դ

55

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. Հատուկ կազմակերպություն
2. Վարիչների մարմին
3. Երեքի գործադիր կոմիտե
4. Հատուկ կոմիտե

ա) Բեհաեդդին Շաքիրի ղեկավարությամբ ստեղծված մարմինը:

բ) Արամ Մանուկյանի գլխավորությամբ Երևանում ստեղծված մարմինը:

գ) Երևանի ազգային խորհրդի կողմից երեքամսյա ժամկետով ընտրված, արտակարգ լիազորություններով օժտված մարմինը:

դ) Արտակարգ լիազորություններով օժտված մարմին, որի վրա դրված էր հայերի բռնազաղթի և կոտորածների անմիջական կազմակերպումն ու իրականացումը:

ե) Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո կազմված Անդրկովկասի իշխանության նոր մարմինը:

- 1) 1-ա, 2-բ, 3-դ, 4-գ
- 2) 1-դ, 2-բ, 3-գ, 4-ե
- 3) 1-դ, 2-գ, 3-ա, 4-բ
- 4) 1-ա, 2-գ, 3-դ, 4-ե

56

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են բացատրում Հայաստանում 571 թ. սկսված հակապարսկական ապստամբության պատճառները:

- ա) Կրտսեր իշխաններին տրվում էր հողեր ժառանգելու իրավունք:
- բ) Պարսից արքունիքը դավանափոխության նոր հրովարտակ ուղարկեց Հայաստան:
- գ) Սպանվեց Մամիկոնեից տեր Վասակի որդի Մանվելը:
- դ) Նոր մարզպանի նշանակումով ավելի ծանրացան հարկերն ու տուրքերը:
- ե) Երկրից դուրս բերվեց հայոց այրուձին և ուղարկվեց արևելք՝ Պարսկաստանի թշնամիների դեմ կռվելու:
- զ) Խախտվում էր Արևելյան Հայաստանի իշխանական տների համակարգը:
- է) Փորձ արվեց Դվինում հիմնելու զրադաշտական պաշտամունքի ատրուշան:

- 1) դ, գ, է
- 2) գ, դ, է
- 3) ա, ե, գ
- 4) բ, գ, է

57

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում, թե ի՞նչ հանգամանքներ նպաստեցին Բագրատունիների օրոք Հայաստանում նոր քաղաքների առաջացմանը:

- ա) Ճարտարապետության մեծ վերելքը:
- բ) Երկրում դրամական շրջանառության մեծացումը:
- գ) Առևտրի, հատկապես միջազգային առևտրի զարգացումը:
- դ) Հայ նոր իշխանական տների առաջացումը:
- ե) Աշխատանքի հասարակական բաժանման խորացումը:
- զ) Արհեստների զարգացումը:

- 1) ա, բ, դ
- 2) գ, ե, զ
- 3) բ, դ, է
- 4) բ, գ, զ

58

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում Հայաստանում 1921 թ. փետրվարյան հակաբոլշևիկյան ապստամբության հետևանքները:

- ա) Խորհրդային իշխանությունները ձեռնամուխ եղան արքայազանների և սպաներին ազատ արձակելու և հանրապետություն վերադարձնելու գործին:
- բ) Երևանի և այլ բանտերից ազատվեցին բոլշևիկների կողմից ձերբակալված և խոշտանգված հարյուրավոր մարդիկ:
- գ) Ապստամբության պարտությունից հետո նրա հարյուրավոր մասնակիցներ ձերբակալվեցին և նետվեցին Երևանի բանտեր:
- դ) Ապստամբության պարտությունից հետո դաշնակցություն կուսակցությունը դադարեցրեց իր գործունեությունը Հայաստանում:
- ե) Ապստամբության անմիջական հետևանքը դարձավ Լոռու չեզոք գոտու ազատագրումը և Վրաստանի խորհրդայնացումը:
- զ) Հայիեղկոմի դեկրետով ապստամբության բոլոր մասնակիցներին՝ ներառյալ ղեկավարներին, շնորհվեց համաներում:

- 1) ա, բ, գ
- 2) ա, գ, զ
- 3) դ, ե, գ
- 4) բ, գ, է,

59

Ռուս-պարսկական և ռուս-թուրքական պատերազմների հետ կապված իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Գրիգոր վարդապետ Մանուչարյանի հեծյալ ջոկատի մասնակցությունը Գանձակի գրավմանը:
- բ) Հակոբ Հարությունյանի հերոսական արարքը:
- գ) Ջումշուդ Շահնազարյանի հեծյալ ջոկատի մասնակցությունը Ասկերանի և այլ ճակատամարտերին:
- դ) Մանուկ Բանեյանի կողմից կամավորական ջոկատի ստեղծումը:
- ե) Կապիտան Մուսթատովի գլխավորած հայկական կամավորական առաջին դրուժինայի ստեղծումը:
- զ) Մարտիրոս Վեֆիլյանի աշխարհագրալիստների գործունեությունը Լոռի-Փամբակում:

- 1) գ, ա, դ, ե, գ, բ
- 2) գ, ա, դ, գ, ե, բ
- 3) ա, գ, գ, ե, բ, դ
- 4) ա, գ, ե, գ, դ, բ

60

Արցախյան պատերազմի իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Շահումյանի շրջանի և Մարտակերտի շրջանի մի մասի գրավումը ադրբեջանական բանակի կողմից:
- բ) Ֆիզուլու, Ջաբրահիլի և Կուբաթլիի շրջանների ազատագրումը:
- գ) Հայկական ուժերի կողմից Ադդամի մոտ ադրբեջանական ուժերին պարտության մատնելը:
- դ) Քարվաճառի (Քելբաջարի) շրջանի ազատագրումը:
- ե) ԼՂՀ Պաշտպանության պետական կոմիտեի ստեղծումը:
- զ) Հորադիզի երկաթուղային հանգույցի կրակակետերի ճնշումը և Հորադիզի ազատագրումը:

- 1) ա, ե, գ, դ, գ, բ
- 2) ե, ա, դ, գ, գ, բ
- 3) ե, ա, բ, դ, գ, գ
- 4) ա, ե, դ, գ, բ, գ

61

Գտնել այն իրադարձությունը, որը խախտում է դեպքերի հաջորդականությունը:

- ա) Խաչակիրների Անտիոքի իշխանության ստեղծումը:
- բ) Դավիթ Ալավկատրդու դատաստանագրքի ստեղծումը:
- գ) Փոքր Ասիայում սելջուկյան պետության իշխանության հաստատումը
- դ) Հովհաննես Կոմնենոս կայսեր արշավանքը Կիլիկիա:
- ե) Կաթողիկոսական աթոռի հաստատումը Հռոմկլայում:
- զ) Ներսես Շնորհալի կաթողիկոսի «Թուղթ ընդհանրականի» ստեղծումը:

- 1) ա
- 2) բ
- 3) գ
- 4) ե

Գտնել այն երկու իրադարձությունները, որոնք խախտում են ստորև բերված դեպքերի շարքի հաջորդականությունը:

- ա) Պետական լեզվի մասին խորհրդարանի ընդունած օրենքի ստորագրումը Լևոն Շանթի կողմից:
- բ) Հայ-վրացական հաշտության կոնֆերանսի հրավիրումը Թիֆլիսում:
- գ) Արսեն Շահմազյանի ժամանումը Գորիս և գեներալ-կոմիսարի պաշտոնի ստանձնումը:
- դ) Շարուր-Նախիջևանի Հայաստանին պատկանելու վերաբերյալ հրամանի ստորագրումը անգլիացի գեներալ Դևիի և Դրոյի կողմից:
- ե) Արևմտահայերի 2-րդ համագումարի հրավիրումը:
- զ) Հայ ժողովրդական կուսակցության 2-րդ համագումարի հրավիրումը:

- 1) ա, ե
- 2) գ, դ
- 3) ա, դ
- 4) բ, ե

Նշված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ:

- ա) Որոշ հաշվարկներով՝ 1930-ական թվականներին Հայաստանում բռնությունների է ենթարկվել 15 հազար մարդ, որոնց կեսը գնդակահարվել է:
- բ) Նեպի շրջանում Խորհրդային Հայաստանում արգելվում էին հողի առուվաճառքը, կտակելն ու գրավ դնելը, բույլատրվում էր վարձու աշխատանքի կիրառումը:
- գ) Հայաստանում գյուղացիության ճնշող մեծամասնությունը կոլտնտեսություններին անդամագրվեց 1935-1937 թթ.:
- դ) Խորհրդային Հայաստանում հողային հարցի լուծումը ենթադրում էր ոչ այնքան կալվածատիրական հողերի բռնագրավում, որքան հողաշինարարության անցկացում:
- ե) Ստալինի պաշտամունքը գազաթնակետին հասավ 1929 թ.՝ նրա ծննդյան 50-ամյակի նշումից հետո:

- 1) ա, դ, ե
- 2) ա, բ, դ
- 3) բ, գ, ե
- 4) բ, գ, դ

64

Նշված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ:

- ա) Սամուել Անեցու աշխատությունը սկսվում է արարչագործությունից և հասցվում մինչև 1180 թ.:
- բ) Մանրանկարներով զարդարված առաջին ամբողջական ձեռագիրը, որը հասել է մեզ, վերաբերում է 851 թ.:
- գ) Նոր Ջուդայի դպրոցի շրջանավարտներից էին Ոսկան Երևանցին, Հովհաննես Մրբուզը, Հակոբ, Աղեքսանդր և Կոստանդ Ջուդայեցի, Աստվածատուր Համադանցի կաթողիկոսները:
- դ) Հայկական բանակում Բագրատունիների օրոք լեզգիներից և այլ ցեղերից օգտագործվել են սահմանափակ թվով վարձկան զինվորներ:
- ե) Ձեյթունցիները միայն XVI դ. առաջին կեսին պարտավորվեցին տարեկան որոշակի հարկ վճարել օսմանյան իշխանություններին՝ պահպանելով իրենց ներքին ինքնուրույնությունը:

- 1) բ, դ, ե
- 2) ա, բ, դ
- 3) ա, գ, ե
- 4) ա, բ, գ

65

Նշված պնդումներից որո՞նք են սխալ:

- ա) 1918 թ. հունիսի 22-26-ին Շուշիում կայացած արցախահայության առաջին համագումարը երկրամասը հռչակեց անկախ վարչաքաղաքական միավոր և կազմեց «Գևարաբաղի ժողովրդական կառավարությունը»:
- բ) Հայաստանի Հանրապետության զինանշանի մասին օրենքը հաստատվեց 1919 թ. հուլիսի 23-ին:
- գ) Անդրկովկասի խորհուրդների առաջին համագումարում ԱԽՍՀԳՄ-ն վերափոխվեց ԱԽԳՍՀ-ի:
- դ) Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն օրենսդիր իշխանությունը՝ Հայաստանի խորհուրդը, ձևավորվեց Թիֆլիսի և Երևանի հայոց ազգային խորհուրդների հիմքի վրա:
- ե) «Թուրքական ազգային ուխտը» «բուն թուրքական տարածք» էր հռչակում Արևմտյան Հայաստանը և Կիլիկիան, ինչպես նաև Կարսը, Արդահանը և Սուրմալուն:

- 1) բ, գ, դ
- 2) ա, դ, ե
- 3) բ, գ, ե
- 4) ա, բ, ե

66

Կատարել համապատասխանեցում:

1) Հայ-վրացական ուժերի կողմից Լոռու գրավումը:	ա) 1202 թ.
2) Լևոն II-ի կողմից Լամբրոնի բերդի միացումը արքուն տիրույթներին:	բ) 1187 թ.
3) Հայ-վրացական ուժերի կողմից Կարսի ազատագրումը:	գ) 1107 թ.
4) Հույն Մանդալեի որդիների ձերբակալվելը և մահապատժի ենթարկվելը:	դ) 1111 թ.
5) Խաչակրաց երրորդ արշավանքի սկիզբը:	ե) 1113 թ.
6) Թորոս I-ի և Գող Վասիլի կողմից Բերդուսի ճակատամարտում Իկոնիայի սելջուկներին պարտության մատնելը:	զ) 1189 թ.
	է) 1206 թ.

- 1) 1-ե, 2-ա, 3-է, 4-դ, 5-զ, 6-զ
- 2) 1-զ, 2-է, 3-ա, 4-ե, 5-բ, 6-դ
- 3) 1-զ, 2-ա, 3-է, 4-դ, 5-բ, 6-ե
- 4) 1-դ, 2-է, 3-ա, 4-ե, 5-զ, 6-զ

67

Հոգևոր գործիչներին համապատասխանեցնել նրանց զբաղեցրած պաշտոնների հետ.

1. Եսայի Հասան-Ջալալյան	ա) Գանձասարի կաթողիկոս
2. Հովսեփ Արղության	բ) Սբ. Կարապետ վանքի վանահայր
3. Միմեոն Երևանցի	գ) Էջմիածնի կաթողիկոս
4. Ներսես Վարժապետյան	դ) Վիրահայոց թեմի հոգևոր առաջնորդ
5. Կարապետ արքեպիսկոպոս	ե) Ռուսահայոց թեմի հոգևոր առաջնորդ
6. Ներսես Աշտարակեցի	զ) Կարնո թեմի առաջնորդ
	է) Կ.Պոլսի հայոց պատրիարք

- 1) 1-զ, 2-ա, 3-ե, 4-է, 5-զ, 6-դ
- 2) 1-ա, 2-ե, 3-զ, 4-է, 5-բ, 6-դ
- 3) 1-ա, 2-ե, 3-զ, 4-է, 5-զ, 6-դ
- 4) 1-ա, 2-դ, 3-է, 4-զ, 5-բ, 6-ե

68

Կատարել համապատասխանեցում:

1. ԱՄՆ-ի նախագահ Վիլսոնի իրավարար որոշումը հայ-թուրքական սահմանագծի վերաբերյալ:	ա) 1920 թ. նոյեմբերի 23
2. Չանգեզուրի ապստամբների կողմից Գորիսի ազատագրվելը:	բ) 1920 թ. նոյեմբերի 14
3. Գ. Նժդեհի վերջնագիրը Կարմիր բանակի հրամանատարությանը՝ Չանգեզուրից հեռանալու պահանջով:	գ) 1920 թ. նոյեմբերի 18
4. Հ. Օհանջանյանի կառավարության հրաժարականի ընդունումը Հայաստանի խորհրդարանի կողմից:	դ) 1920 թ. նոյեմբերի 22
5. Լոռու չեզոք գոտու վերաբերյալ հայ-վրացական համաձայնագրի ստորագրումը:	ե) 1920 թ. նոյեմբերի 21
	զ) 1920 թ. նոյեմբերի 13

- 1) 1-ե, 2-զ, 3-բ, 4-ա, 5-զ
- 2) 1-դ, 2-զ, 3-զ, 4-ե, 5-բ
- 3) 1-ա, 2-ե, 3-զ, 4-դ, 5-բ
- 4) 1-դ, 2-ե, 3-բ, 4-ա, 5-զ

69

Կատարել համապատասխանեցում:

1. Գուրգեն Սևակ	ա) երկրաբանություն
2. Ստեփան Դամբարյան	բ) պատմություն
3. Արտեմ Ալիխանյան	գ) լեզվաբանություն
4. Սկրտիչ Ջրբաշյան	դ) քիմիա
5. Սկրտիչ Ներսիսյան	ե) գրականագիտություն
6. Տիգրան Ջրբաշյան	զ) մաթեմատիկա
	է) ֆիզիկա

- 1) 1-ե, 2-դ, 3-է, 4-ա, 5-գ, 6-զ
- 2) 1-զ, 2-դ, 3-է, 4-գ, 5-բ, 6-ա
- 3) 1-զ, 2-է, 3-դ, 4-գ, 5-բ, 6-ե
- 4) 1-ե, 2-է, 3-բ, 4-ա, 5-գ, 6-զ

70

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. Խալդյան դարպասի արձանագրություն
 2. Արամեատառ քարագիր կոթող (սահմանաքար)
 3. Բեհիսթունյան արձանագրություն
 4. Սարդուրյան տարեգրություն
- ա) Տուշպայի հիմնադրման մասին տեղեկություններ հաղորդող սկզբնաղբյուրը:
- բ) Սկզբնաղբյուր, որը տեղեկություններ է տալիս Բ.ա. VI դարի վերջին քառորդի Հայաստանի վերաբերյալ:
- գ) Արտաշես I-ի հողային բարեփոխման մասին վկայող սկզբնաղբյուր:
- դ) Վանի թագավորության միասնական դիցարանը ներկայացնող սկզբնաղբյուրը:
- ե) Սկզբնաղբյուր, որի համաձայն Վանի թագավորության զինված ուժերի թիվը 350 հազար էր:
- 1) 1-դ, 2-զ, 3-բ, 4-ե
 - 2) 1-ե, 2-զ, 3-դ, 4-ա
 - 3) 1-ա, 2-բ, 3-դ, 4-ե
 - 4) 1-դ, 2-զ, 3-բ, 4-ա

71

Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:

1. Համազգային կենտրոնական մարմին
 2. Հայկական ազգային կոմիտե
 3. Ամերիկայի Հայկական ազգային խորհուրդ
 4. Հայկական երիտասարդական միություն
- ա) 1927 թ. Երևանի կոմերիտական կազմակերպության մեջ գործող տրոցկիստական խումբ:
- բ) 1960-ական թվականներին Հայաստանում գործած այլախոհների խմբակ:
- գ) Դաշնակցության կողմից ԱՄՆ-ում ստեղծված կառույց, որը հայտնի է նաև Հայ դատի հանձնախումբ անունով:
- դ) Կառույց, որի նախաձեռնությամբ Նյու Յորքում հրավիրվել է Հայկական համաշխարհային կոնգրեսը:
- ե) Հայ քաղաքական երեք կուսակցությունների կողմից 1974 թ. կազմված կառույց՝ գործողության միասնական ծրագիր մշակելու համար:
- 1) 1-դ, 2-ե, 3-զ, 4-ա
 - 2) 1-դ, 2-զ, 3-ե, 4-բ
 - 3) 1-ե, 2-զ, 3-դ, 4-բ
 - 4) 1-զ, 2-ե, 3-դ, 4-ա

72

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում հայ ազատագրական ուժերի մարտավարության վրա երիտթուրքական հեղաշրջման թողած հետևանքները:

Հայ քաղաքական կուսակցությունները...

- ա) դադարեցրին ընդհատակյա գործունեությունը, ցրեցին հայդուկային խմբերը:
- բ) ճանաչեցին օսմանյան Թուրքիայի տարածքային ամբողջականությունը:
- գ) օրակարգից հանեցին արևմտահայությանն ընդհանուր զինված ապստամբության նախապատրաստելու հարցը:
- դ) առժամանակ դադարեցրին իրենց գործունեությունը:
- ե) ներքին և արտաքին քաղաքականության բոլոր հարցերում սկսեցին աջակցել երիտթուրքերին:
- զ) սահմանափակվեցին արևմտահայերի ինքնապաշտպանության կազմակերպմամբ:

- 1) ա, ե, գ
- 2) ա, բ, գ
- 3) բ, գ, դ
- 4) դ, ե, գ

73

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում Հայաստանում նկատված կենսագործման հետևանքները:

- ա) Հայաստանը դարձավ մեքենաներ և սարքավորումներ արտադրող երկիր:
- բ) Հողային բարենորոգումների շնորհիվ լիովին լուծվեց հողային խնդիրը:
- գ) Վերականգնվեց Հայաստանի գյուղատնտեսությունը:
- դ) Հայաստանի տնտեսությունը հասավ նախապատերազմյան՝ 1913 թ. մակարդակին:
- ե) Դրվեցին հանրապետության արդյունաբերության հիմքերը:
- զ) Կուլակությունը որպես դասակարգ վերացվեց:

- 1) գ, դ, ե
- 2) ա, դ, գ
- 3) բ, ե, գ
- 4) բ, գ, ե

74

Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են բացատրում 1960-1980-ական թվականներին սփյուռքահայերի զանգվածային տեղաշարժերի պատճառները: Դրանք պայմանավորված էին...

- ա) արաբա-իսրայելական նոր պատերազմներով:
- բ) Լիբիայում բռնկված քաղաքացիական կռիվներով:
- գ) թուրք-իրանական պատերազմով:
- դ) Եգիպտոսում սկսված հեղափոխությամբ:
- ե) Իրանում տեղի ունեցած իսլամական հեղափոխությամբ:
- զ) Թուրքիայի կողմից Կիպրոսի հյուսիսային մասի բռնագավթումով:

- 1) ա, բ, ե
- 2) ա, ե, գ
- 3) բ, գ, դ
- 4) ա, դ, գ

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Ա. Գրիբոյեդովի «Խելքից պատուհաս» պիեսի բեմադրությունը Երևանի բերդում հեղինակի ներկայությամբ:
- բ) Միքայել Չամչյանի «Պատմություն Հայոց» եռահատոր աշխատության տպագրության սկիզբը:
- գ) Փոքր Ղարաքիլիսայի ճակատամարտը:
- դ) Աբաս Միրզայի կողմից Էջմիածնի կայագործի վրա հարձակվելը:
- ե) Լոռու, Փամբակի և Շամշադիների ռուսական տիրապետության տակ անցնելը:
- զ) Ղուկաս Ինճիճյանի խմբագրությամբ «Տարեգրություն» պարբերականի հրատարակության սկիզբը:
- է) Շուշիում Հովսեփ Էմինի այցելելը Իբրահիմ խանին:
- ը) «Նոր տետրակի» թարգմանվելը ռուսերեն և լույս տեսնելը Պետերբուրգում:
- թ) Ռուսական զորքերի երկրորդ արշավանքը Երևանի վրա:
- ժ) Հովսեփ Էմինի մասնակցությունը Գ-անձակի խանի դեմ մելիք Հովսեփի մղած ճակատամարտին:

- 1) է, ժ, ը, բ, ե, գ, թ, գ, ա, դ
- 2) ժ, է, ը, բ, գ, ե, թ, գ, դ, ա
- 3) է, ժ, բ, ը, ե, գ, գ, թ, ա, դ
- 4) ժ, է, բ, ը, գ, ե, գ, թ, դ, ա

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Աշոտ IV-ի և Հովհաննես Սմբատի մահը:
- բ) Սիս և Անավարզա քաղաքների գրավումը Թորոս I-ի կողմից:
- գ) Գագիկ II Բագրատունու մեկնելը Կոստանդնուպոլիս:
- դ) Ապլղարիպ Արծրունու նշանակվելը Կիլիկիայի կառավարիչ:
- ե) Սյունիքի Սմբատ Աշոտյան թագավորի գահակալության սկիզբը:
- զ) Փիլարտոս Վարաժնունու իշխանության հիմնադրումը:
- է) Խաչակիրների կողմից Եդեսիայի գրավումը:
- ը) Գող Վասիլի իշխանության վերացումը:
- թ) Շաղղաղյանների հաստատվելը Անիում:
- ժ) Տաշիր-Չորագետի թագավորության վերացումը:

- 1) ա, դ, ե, գ, թ, գ, բ, է, ժ, ը
- 2) ա, դ, գ, ե, գ, թ, բ, ը, է, ժ
- 3) ե, ա, դ, գ, թ, գ, է, բ, ժ, ը
- 4) ե, ա, գ, դ, գ, թ, է, բ, ը, ժ

77

Նշված պայմաններից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են արտացոլում 2005 թ. նոյեմբերի 27-ի հանրաքվեի միջոցով ՀՀ Սահմանադրության մեջ կատարված փոփոխությունները:

- ա) Քաղաքամայր Երևանին տրվեց հատուկ կարգավիճակ:
- բ) «Քաղաքացիության մասին» ՀՀ օրենքում ամրագրվեց երկքաղաքացիության վերաբերյալ դրույթը:
- գ) Ներդրվեց եռաստիճան դատական համակարգը և սկսեց գործել վերաքննության ինստիտուտը:
- դ) Կրճատվեցին ՀՀ վարչապետի լիազորությունների շրջանակները:
- ե) Տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների ժամկետը ավելացվեց ևս երկու տարով և դարձավ հինգ տարի:
- զ) Վերանայվեց ՀՀ նախագահի գերիշխող դիրքը իշխանության ճյուղերի նկատմամբ:
- է) Բարձրացվեց խորհրդարանի դերը իշխանության մարմինների համակարգում:

- 1) բ, գ, է
- 2) ա, գ, է
- 3) ա, ե, գ
- 4) բ, դ, է

78

Բերված կետերից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ չեն բնութագրում եկեղեցու հանդեպ Պապ Արշակունու վարած քաղաքականությունը:

- ա) Փակում է կուսանոցները և այրիների ապաստանները:
- բ) Վերացնում է բերքից եկեղեցուն վճարվող տուրքը:
- գ) Հոգևորականներին արգելում է ամուսնանալ:
- դ) Հոգևորականների եղբայրներին, զավակներին և ազգականներին պարտադրվում է պետական ծառայություն կատարել:
- ե) Ներսես Մեծի մահից հետո նրան հաջորդած Հուսիկ-Շահակին չի ուղարկում Կեսարիա՝ ձեռնադրություն ստանալու մետրոպոլիտից:
- զ) Բռնագրավում է եկեղեցուն պատկանող բոլոր հողատիրույթները:
- է) Ծանրացնում է եկեղեցուց զանձվող հարկերը:

- 1) ա, բ, գ
- 2) գ, դ, է
- 3) գ, զ, է
- 4) ա, բ, է

79

Համապատասխանեցնել ճակատամարտը, տարեթիվը, գործչի անունը: Պատասխանները լրացնել առաջին խմբում առաջարկված հերթականության համաձայն:

N	Ճակատամարտը	N	Տարեթիվը	N	Գործիչը
1	Արձնիի	1	852 թ.	1	Գուրգեն Արծրունի
2	Արյան լճի	2	853 թ.	2	Մուշեղ Մամիկոնյան
3	Վարդանակերտի	3	775 թ. ապրիլի 15	3	Արտավազդ Մամիկոնյան
4	Արճեշի	4	775 թ. ապրիլի 25	4	Սմբատ Բագրատունի
		5	703 թ. հունվար	5	Համագասպ Արծրունի

1)

1	3	2
2	2	1
3	1	4
4	4	5

2)

1	4	3
2	2	1
3	5	4
4	3	5

3)

1	3	2
2	1	5
3	5	3
4	4	1

4)

1	4	2
2	1	1
3	5	4
4	3	5

80

Համապատասխանեցնել մշակութային իրադարձությունը, տարեթիվը, գործչի անունը և վայրը: Պատասխանները լրացնել առաջին խմբում առաջարկված հերթականության համաձայն:

N	Մշակութային իրադարձությունը	N	Տարեթիվը	N	Գործիչը	N	Վայրը
1	Հայկական տպարանի հիմնում	1	1620 թ.	1	Մովսես Տաթևացի	1	Նոր Զուղա
2	«Խառնայինթուր տունարի, գեղեցիկ և պիտանի» տոմարացույցի տպագրությունը	2	1618 թ.	2	Խաչատուր Կեսարացի	2	Վենետիկ
3	Անանիա առաքյալի անապատի հիմնադրումը	3	1638 թ.	3	Աբգար դպիր Թոխաթեցի	3	Լվով
4	Հայատառ դիչաղերեն արոթագրքի տպագրությունը	4	1565 թ.	4	Հովհաննես Քարմատանենց երեց	4	Երևան

1)

1	4	3	2
2	2	2	1
3	3	4	3
4	1	1	4

2)

1	3	3	2
2	4	2	1
3	1	1	4
4	2	4	3

3)

1	3	2	1
2	4	3	2
3	2	1	4
4	1	4	3

4)

1	3	2	1
2	4	3	2
3	1	1	4
4	2	4	3